

JE GELD EN JE TOEKOMST

INFORMATIE EN TIPS OVER GELDZAKEN

Augustus 2015

Dit is een brochure van het Jongeren Informatie Punt (JIP) Den Haag & Zoetermeer

JIP Den Haag

Amsterdamse Veerkade 17a
2512 AG Den Haag
Tel. 070 – 3655930
www.jipdenhaag.nl

JIP Zoetermeer

Stadhuisplein 4
2711 EC Zoetermeer
Tel. 079 – 3310055
www.jipzoetermeer.nl

Whatsappen met het JIP: 06 - 158 889 55

Inleiding

Je bent op zoek naar informatie over zaken die jou echt aangaan: geld, geld en nog eens geld! Omdat je binnenkort 18 jaar wordt en wilt weten wat je allemaal geregeld moet hebben of omdat je wel wat tips kunt gebruiken over (beter) omgaan met geld.

Het is niet vreemd dat je misschien moeite hebt om financieel rond te komen; het overkomt namelijk veel jongeren. Zeker als je nog studeert, is het niet makkelijk. Je kunt je geld dan het beste zo nuttig mogelijk besteden. Dat betekent dat je keuzes moet maken, je rekeningen op tijd betalen en het liefst wat sparen!

In deze brochure vertellen we je wat je écht moet weten; over bijvoorbeeld salaris en de belastingteruggaaf, over verzekeringen en schulden. Vind je het lastig om keuzes te maken of heb je na het lezen van dit boekje nog vragen, neem dan contact op met het Jongeren Informatie Punt (JIP) of kom eens langs.

Inhoudsopgave

1. Inkomsten.....	P.07
Je ouders	
Bijbaantje of vakantiewerk	
Zwartwerken	
Minimumloon	
Bruto en nettoloan	
Loonheffingskorting	
Belastingteruggaaf voor jongeren	
Studiefinanciering voor het mbo	
Studiefinanciering voor het hbo en wo	
Studeren en een kind	
Jonger dan 18 jaar op voortgezet onderwijs, mbo of particulier onderwijs	
Ouder dan 18 jaar op voortgezet onderwijs	
Toeslagen	
Werk & uitkering	
Geen geld	
2. Uitgaven.....	P.15
Kostgeld	
Op jezelf wonen	
Verzekeringen	
Eten & drinken	
Kleding	
Mobiele telefoon	
Online shoppen	
3. Handige tips!.....	P.19
Lenen	
Sparen	
Uitverkoop & korting	
Jonge ouders	
4. Administratie.....	P.21
Problemen met je bankrekening of bankpas	
Post ontvangen en ordenen	
Budgetberekening	
Budgetcoach	
5. Schulden.....	P.23
Wat zijn schulden	
Minderjarig	
Gevolgen van niet op tijd betalen	
Schulden aanpakken	
Het BKR en Preventel	
6. Belangrijke adressen en websites.....	P.26
7. Bijna 18 en dan? Checklist.....	P.28

1. Inkomsten

Met inkomsten wordt bedoeld: 'alles wat je aan geld binnenkrijgt'. In dit hoofdstuk zie je welke bronnen van inkomsten er allemaal zijn. Misschien is er wel een manier van inkomsten die jij over het hoofd hebt gezien maar waar je wel recht op hebt!

Je ouders

Je ouders zijn vaak je allereerste bron van inkomsten. Veel ouders geven hun kinderen namelijk zakgeld voor uitgaven zoals vrije tijd, kleding en telefoon. Op deze manier leer je hoe je in een bepaalde periode met een geldbedrag kunt rondkomen.

Ouders met een kind onder de 18 jaar, ontvangen per kwartaal kinderbijslag van de overheid. Dit is financiële hulp om de kosten voor jouw opvoeding te betalen. Dit bedrag is niet groot en zeker niet genoeg voor jou om van te leven. Daarom gaat het geld naar je ouders en niet naar je eigen rekening.

Je ouders blijven financieel verantwoordelijk voor jou tot aan je 21e jaar. Dit heet de Onderhoudsplicht. Deze plicht betekent dat jouw ouders tot aan je 18e jaar in ieder geval voor jouw verzorging en opvoeding moeten zorgen en van je 18^e tot je 21^e voor jouw levensonderhoud en studie moeten zorgen. Dit betekent niet dat zij alles moeten betalen wat jij wilt, maar alleen wat redelijk is. Bovendien mogen je ouders een bijdrage in je eigen onderhoud van jou verwachten als je bijvoorbeeld een bijbaantje hebt.

Wil je weten hoeveel zakgeld jouw leeftijdsgenoten krijgen? Op de jongerenwebsite van het Nibud zie je hoeveel jongeren gemiddeld krijgen: www.nibud.nl/scholieren

Bijbaantje of vakantiewerk

De beste manier om aan geld te komen is door ervoor te werken. Je mag pas werken vanaf je 13^e jaar, voor die tijd mag je wel klusjes doen zoals het wassen van de auto en de hond van de burens uitlaten. Vanaf 15 jaar mag je al wat meer doen zoals groente en fruit plukken of vakken vullen bij de supermarkt. Als je 16 jaar bent mag je nog iets meer zoals pizza bezorgen of achter de kassa werken.

Als je veel geld wilt verdienen en op een leuke manier je vakantie wilt doorkomen, dan is vakantiewerk echt iets voor jou. Tijdens de zomervakantie heb je genoeg tijd om dingen te doen, dus waarom zou je die tijd niet gebruiken om te gaan werken? Voorbeelden van vakantiewerk zijn werken in de thuiszorg, ligbedden bij een strandtent verhuren of werken in een pretpark tijdens de drukte. Het verschil in vergelijking met een gewone bijbaan, is dat je meestal meer dagen per week kan werken en dat het voor een tijdelijke periode is. Soms is het mogelijk om het vakantiewerk na de vakantie te behouden.

Zoek jij een leuk bedrijf waar je aan de slag kunt, kom dan naar het JIP. Daar vind je een overzicht van vacatures voor leuke bij- en vakantiebaantjes. Er zit ook een overzicht bij van alle uitzendbureaus bij jou in de buurt. Het JIP kan je ook helpen bij het opstellen van je sollicitatiebrief of C.V.

Zwartwerken

Zwartwerken betekent dat je niet in dienst bent bij een werkgever maar wel contant loon ontvangt. Hierdoor hoeft je werkgever geen belasting te betalen, en dat is voor hem goedkoper. Er zit wel een groot risico aan. Het is namelijk illegaal om zwart te werken en het is dus strafbaar. Als je geen geldig arbeidscontract bij je werkgever hebt getekend, ben je ook niet verzekerd. Dat betekent dat je geen rechten hebt als je een ongeluk op de werkvloer zou krijgen of als je een conflict krijgt met je baas.

Minimumloon

Om ervoor te zorgen dat je genoeg verdient met je bijbaantje, is er een wettelijk minimumloon. Het minimumloon geldt pas vanaf 15 jaar en hoe ouder je bent, des te meer je minimaal moet verdienen. Het minimumloon is vastgesteld op een volledige werkweek. Omdat sommige werkweken 36 uur zijn en andere 40 uur, is het lastig om precies te bepalen hoeveel het uurloon is.

Om toch een idee te krijgen van het uurloon dat je moet krijgen, kun je de minimumlonen terugvinden op bijvoorbeeld op <http://www.fnvjong.nl/geld/minimumloon>. De bedragen wijzigen tweemaal per jaar: per 1 januari en per 1 juli.

Bruto- en nettoloan

Je hebt twee soorten loon: bruto- en nettoloan. Bruto is het bedrag wat je werkgever aan je kwijt is. Daarvan worden nog allemaal kosten afgehaald. Dit zijn premies en belastingen die je werkgever moet afstaan. Het bedrag dat je overhoudt als je deze kosten eraf haalt, heet nettoloan. Het nettoloan is het bedrag dat je uiteindelijk op je rekening gestort krijgt. Het kan zijn dat je aan het einde van het jaar belastinggeld terugkrijgt omdat er teveel geld is ingehouden. Hierover lees je meer in het stukje 'Belastingteruggave'.

Loonheffingskorting

Als je werkt, heb je recht op korting op het door jou verschuldigde belastinggeld. Jouw werkgever betaalt deze belasting namens jou; het wordt ingehouden op jouw loon (de loonheffing). Onder loonheffing vallen de loonbelasting maar ook premies. Het formulier om de korting aan te vragen, krijg je meestal bij je contract. Anders kun je er altijd naar vragen. Werk je bij meerdere bedrijven, houdt er dan rekening mee dat je het maar bij één bedrijf kunt aanvragen. Voor meer informatie hierover, kan je een kijkje nemen op de website van de Belastingdienst.

Belastingteruggaaf voor jongeren

Als je een voltijdbaan, bijbaan, vakantiebaan hebt of als je een BBL-opleiding volgt, betaal je dus belasting. Iemand die veel werkt, betaalt meer belasting dan iemand die minder werkt. Daarom wordt er bij je brutoloan een bedrag afgestaan aan de Belastingdienst naar schatting van het aantal uren dat je in een jaar gaat werken. Blijkt het dat je nog teveel belasting hebt afgestaan aan het einde van het jaar, dan kun je dat geld terugkrijgen. Je komt in aanmerking voor de teruggaaf als je meer dan 14 euro aan loonheffing hebt betaald, dit staat altijd aangegeven op je jaaropgaaf. Dit kun je heel gemakkelijk terugvragen door op de website van de Belastingdienst aangifte te doen. Het is een kleine moeite en je kunt er gemakkelijk veel geld mee terug krijgen, ook als je maar weinig hebt gewerkt. Je kunt zelf tot 5 jaar terug aangifte doen. Om belastingaangifte te doen, heb je een persoonlijke DigiD code nodig. Een DigiD kun je aanvragen op: www.digid.nl.

Vind je het lastig om de aangifte zelf te doen? Op sommige websites kun je tegen betaling jouw aangifte laten verrichten, maar dat is toch zonde van je geld? Daarom kun je bij het JIP gratis terecht voor hulp; neem je jaaropgaaf, BSN en DigiD mee en we vullen de aangifte dan samen in.

Studiefinanciering voor het mbo

Vanaf 18 jaar kun je studiefinanciering van de overheid (DUO) ontvangen om een deel van jouw studie mee te betalen. Je kunt hiervoor in aanmerking komen als je voltijd studeert op het mbo (een BOL-opleiding volgt). Voor de meeste opleidingen kun je vier jaar studiefinanciering ontvangen en hierna kun je nog drie jaar lenen. Stap je over op een hbo of wo opleiding, dan kun je weer opnieuw studiefinanciering aanvragen. Als je niet studeert, of een deeltijd/BBL-opleiding volgt, gaat men ervan uit dat je inkomsten hebt uit werk en daarmee heb je geen recht op (onderdelen van) studiefinanciering.

De studiefinanciering is een 'prestatiebeurs' en kan bestaan uit de volgende onderdelen:

1. de basisbeurs
2. de aanvullende beurs
3. een studentenreisproduct
4. lening

Hoeveel ontvang je met een basisbeurs?

De bedragen van de basisbeurs zijn gelijk voor iedereen die recht heeft op studiefinanciering. Als je thuis woont bij je ouder(s) krijg je als mbo-student rond de €81,-. Woon je op jezelf, dan krijg je ongeveer €264,-.

Wat houdt een aanvullende beurs in?

Dit is een extra bedrag wat je bovenop je basisbeurs kunt ontvangen, maar is afhankelijk van het inkomen van je ouders, andere studerende broers/zussen, of je wel/niet thuis woont en of je wettelijk verplicht bent om lesgeld te betalen. Als je thuiswonend bent kun je een maximale aanvulling van ongeveer €332,- ontvangen en als je uitwonend bent is dit maximaal €353,-.

Reizen met het studentenreisproduct

Het studentenreisproduct is een weekabonnement of een weekendabonnement om gratis of met korting te reizen met het openbaar vervoer in heel Nederland. Je kunt dit aanvragen als je minimaal een basisbeurs ontvangt. Je bent niet verplicht om het reisproduct af te nemen.

Lening

Als je maandelijks nog steeds geld tekort komt, kun je ervoor kiezen om een baantje te nemen waarmee je niet boven de bijverdiengrens van ongeveer €13.850,- per jaar verdient. Maar je kunt ook geld lenen van DUO. Je kunt een maximaal bedrag van ongeveer €176,- erbij lenen per maand. Krijg je geen of minder aanvullende beurs? Dan kun je dat verschil bovenop de maximale lening erbij lenen. Je kunt de lening elke maand aan- of uitzetten, zodat je niet onnodig hoeft te lenen. Lenen kost namelijk geld; je betaalt het geleende bedrag plus de verschuldigde rente terug aan DUO. Aflossen begint ongeveer 2,5 jaar na het behalen van je diploma en je krijgt 15 jaar om je schuld af te lossen.

Wat is een prestatiebeurs?

De onderdelen 1, 2 en 3 zijn eerst altijd een lening maar kunnen in een gift omgezet worden als je voldoende presteert. Doe je een opleiding op niveau 1 of 2, dan zijn je basisbeurs en eventuele aanvullende beurs altijd een gift. Doe je een opleiding op niveau 3 of 4? Dan worden de basisbeurs en aanvullende beurs pas een gift als je je diploma binnen 10 jaar haalt, gerekend vanaf je 1e maand studiefinanciering. Haal je geen diploma, dan moet je alles terugbetalen: je basisbeurs, je aanvullende beurs en je studentenreisproduct. Alleen de aanvullende beurs over je eerste 12 maanden met studiefinanciering mag je altijd houden.

Studiefinanciering voor het hbo en wo

Voor een hbo of wo studie zijn regels rondom studiefinanciering per schooljaar 2015-2016 veranderd. Studiefinanciering voor het hbo en wo opleidingen, bestaat alleen nog in de vorm van een lening die je van de overheid (DUO) kunt ontvangen om een deel van jouw studie mee te betalen. Voor opleidingen van 4 jaar kun je 7 jaar studiefinanciering ontvangen. Je hoeft niet minimaal 18 jaar te zijn om studiefinanciering te kunnen ontvangen.

De studiefinanciering is een lening met een deel gift en kan bestaan uit de volgende onderdelen:

1. lening
2. de aanvullende beurs
3. een studentenreisproduct
4. collegegeldkrediet

Hoeveel ontvang je met een lening?

De bedragen van de lening zijn gelijk voor iedereen die recht heeft op studiefinanciering. Het maximale bedrag wat je in schooljaar 2015-2016 kan lenen is ongeveer €854,-. Kun je een aanvullende beurs ontvangen? Dan wordt dat bedrag verminderd op de maximale lening. Je kunt er ook voor kiezen om een baantje te nemen; je mag onbeperkt bijverdienen en dan hoef je ook minder te lenen. Wil je weten wat je precies nodig hebt aan lening? Op www.duo.nl kun je een eenvoudige begroting invullen die aangeeft wat je zou kunnen lenen en wat je in de toekomst terug moet betalen.

Wat houdt een aanvullende beurs in?

Dit is een maximaal bedrag van ongeveer €378,- wat je in plaats van een stukje lening kunt ontvangen. Het voordeel hiervan is dat een aanvullende beurs een gift kan worden en je het dus niet terug hoeft te betalen. Hoeveel je kunt ontvangen is afhankelijk van het inkomen van je ouders en andere studerende broers/zussen. Je kunt maximaal 4 jaar een aanvullende beurs ontvangen.

Reizen met het studentenreisproduct

Het studentenreisproduct is een weekabonnement of een weekendabonnement om gratis of met korting te reizen met het openbaar vervoer in heel Nederland. Je kunt dit ook aanvragen als je geen andere onderdelen van de studiefinanciering ontvangt. Je bent niet verplicht om het reisproduct af te nemen.

Wat is het collegegeldkrediet?

Dit is een extra lening met een maximaal bedrag van ongeveer €162,- die je kunt aanvragen voor het betalen van het collegegeld. Dit maandelijks bedrag is nooit hoger dan het totale bedrag aan collegegeld gedeeld door 12 maanden.

Lening terugbetalen

Je kunt de leningen elke maand aan- of uitzetten, zodat je niet onnodig hoeft te lenen. Lenen kost namelijk geld; je betaalt het geleende bedrag plus de verschuldigde rente terug aan DUO. Aflossen begint ongeveer 2,5 jaar na het behalen van je diploma en je krijgt 35 jaar om je schuld af te lossen.

Wat kan een gift worden?

Alleen het studentenreisproduct en de aanvullende beurs kunnen een gift worden. Je moet dan binnen 10 jaar je diploma halen, gerekend vanaf je 1e maand studiefinanciering. Haal je

geen diploma, dan moet je alles terugbetalen. Behalve de aanvullende beurs in je eerste 5 maanden met studiefinanciering, die mag je altijd houden.

Studeren en een kind

Indien je een mbo, hbo of wo opleiding volgt en alleen of met een partner een kind verzorgt, kun je recht hebben op toeslagen bovenop je basisbeurs. De eenoudertoeslag (zonder partner een kind tot 18 jaar verzorgen) is ongeveer €247,- per maand.

De partnertoeslag (met partner een kind verzorgen tot 12 jaar) bedraagt ongeveer €598,-. De partnertoeslag verdwijnt echter per 1 januari 2016. Jouw partner kan vanaf dan zijn inkomen eventueel aanvullen met een bijstandsuitkering.

De toeslagen zijn onderdeel van je prestatiebeurs en hiervoor geldt dus ook de prestatienorm. Alle voorwaarden van deze toeslagen vind je op de website van DUO onder Mbo'er of Hbo'er → Privésituatie → Je hebt een kind

Meer regelingen en nieuws voor studerende ouders vind je op www.studiemetkind.nl.

Jonger dan 18 jaar op voortgezet onderwijs, mbo of particulier onderwijs

Jij of je ouders hebben geen recht op studiefinanciering en de tegemoetkoming voor ouders van DUO is per schooljaar 2015-2016 stopgezet. Ben jij 16 of 17 jaar en hebben jouw ouders recht op de toeslag 'kindgebonden budget' van de Belastingdienst? Dan kan deze verhoogd worden. Met deze verhoging kunnen er bijvoorbeeld schoolboeken en andere schoolkosten betaald worden. Jouw ouders kunnen hiernaar informeren bij de Belastingdienst:

www.belastingdienst.nl/toeslagen.

Ouder dan 18 jaar op voortgezet onderwijs

De kinderbijslag wordt niet meer betaald aan je ouders. Je kunt nu wel zelf een tegemoetkoming in de schoolkosten van DUO aanvragen. De maandelijkse tegemoetkoming is een gift en bestaat uit een basistoelage met eventueel een aanvullende toelage. Het bedrag van de basistoelage kan hoger zijn wanneer je uitwonend bent. Het bedrag van de aanvullende toelage wordt bepaald door het inkomen van je ouders. Alle bedragen kun je vinden op <https://duo.nl/particulieren/scholier/financiering-voor-scholieren/bedragen.asp>.

Toeslagen

Ben jij minimaal 18 jaar en ben je student of heb je niet zo een hoog salaris? Dan kun je in aanmerking komen voor verschillende toeslagen van de Belastingdienst. Een toeslag is een geldbedrag wat je maandelijks kunt krijgen om bepaalde kosten te kunnen betalen. Denk aan zorgtoeslag om een deel van je verplichte zorgverzekering mee te betalen. Zo is er ook kinderopvang- en huurtoeslag mogelijk. Je kunt de toeslagen digitaal met je DigiD aanvragen op de officiële website www.toeslagen.nl. Een DigiD kun je aanvragen op: www.digid.nl.

Vind je het lastig om zelf een toeslag aan te vragen? Op sommige websites kun je tegen betaling jouw toeslag laten aanvragen, maar dat is toch zonde van je geld? Daarom kun je bij het JIP gratis terecht voor hulp; neem de benodigde informatie mee naar het JIP en dan vragen we de toeslag gratis aan.

Werk & uitkering

Het Werkplein in jouw gemeente ondersteunt mensen bij het vinden van een passende baan en/of opleiding. Jongeren vanaf 18 t/m 27 jaar worden gestimuleerd om een startkwalificatie te halen (diploma op havo, vwo of mbo-2 niveau). Lukt het niet om een passende opleiding of baan te vinden, dan kun je in aanmerking komen voor een tijdelijke WW- of een WWB-uitkering.

Een WW-uitkering is een tijdelijk inkomen voor mensen die (deels) werkeloos zijn geworden, buiten hun eigen schuld om. Om in aanmerking te komen hiervoor, moet jouw situatie voldoen aan voorwaarden. Eén daarvan is dat je minimaal 26 weken gewerkt hebt in de afgelopen 36 weken (de wekeneis). Je hebt dan recht op minimaal drie maanden uitkering. Voldoe je ook aan de jareneis (minstens vier jaar gewerkt in de afgelopen vijf jaar), dan heb je recht op een verlengde uitkering.

Een WWB-uitkering is een tijdelijk (aanvullend) inkomen voor mensen die zelf niet voldoende inkomen hebben om van te leven. De uitkering is aan regels verbonden zoals dat je er alles aan doet om aan werk, school of vrijwilligerswerk te komen.

Het werkt als volgt: je schrijft je digitaal in op www.werk.nl als werkzoekende en hierna kun je vervolgen met een aanvraag voor de uitkering. Je krijgt dan instructies voor een intake bij het Werkplein waar je te horen krijgt wat er van je verwacht wordt. Jongeren t/m 27 jaar doorlopen altijd eerst een zoekperiode van 28 dagen; je moet dan eerst laten zien dat je actief op zoek bent gegaan naar werk/scholing. Hierna wordt jouw aanvraag voor een uitkering pas in behandeling genomen.

[Bij het JIP kunnen we je met deze aanvragen helpen. Kom langs met jouw DigiD.](#)

Geen geld

Het kan iedereen overkomen, door omstandigheden kun je (tijdelijk) geen inkomen hebben. Erg lastig om je zorgverzekering of je andere vaste lasten te betalen. En hoe langer je wacht met het betalen van je rekeningen, des te hoger de bedragen worden. Probeer daarom in ieder geval altijd je vaste lasten te betalen. Neem ook direct contact op met de schuldeisers en leg uit dat je even krap zit. Hopelijk heb je een spaarpotje waar je even op kunt teren, en anders is het verstandig om dit voortaan wel te hebben. Ga vervolgens snel op zoek naar andere inkomsten. Meld je in ieder geval aan bij het Werkplein en bezoek daarna het JIP om te bekijken of je nog andere acties kunt ondernemen.

Voor mensen en gezinnen die van een minimuminkomen of in een uitzonderlijke situatie rond moeten komen, zijn er vaak toeslagen en financiële regelingen beschikbaar gesteld door de gemeente. Denk aan een babyuitkering (voor minderjarige moeders) of bijzondere bijstand (een éénmalige gift of lening om noodzakelijke spullen mee te kopen). In Den Haag en Zoetermeer zijn er ook speciale noodfondsen waar je een beroep op kunt doen als je buiten je schuld om in geldproblemen zit. Vraag ernaar bij de dienst Sociale Zaken in jouw gemeente of stel je vraag aan het JIP.

2. Uitgaven

Kostgeld

Als je bij je ouders woont, bespaar je een hoop geld in vergelijking met op jezelf wonen. Toch vragen veel ouders kostgeld aan hun kinderen als zij op oudere leeftijd nog thuis wonen. Kostgeld is een soort van vergoeding die je aan je ouders betaalt voor de kosten die ze voor jou maken. Je ouders hebben tot je 21^e jaar te maken met de Onderhoudsplicht. Dat wil zeggen dat ze je financieel moeten bijstaan. Je vraagt je misschien af waarom je dan kostgeld moet betalen. De gedachte hierachter is dat het je ouders veel geld kost om voor je te koken, schoon te maken en het huis te betalen. Denk maar eens aan de energiekosten. Het kostgeld bestaat vaak uit een paar tientjes per maand tot honderd euro, maar altijd in verhouding met jouw inkomen. Het bereidt jou voor op een zelfstandig leven. Als je later je eigen kamer of woning hebt, moet je ook alles zelf betalen.

Op jezelf wonen

Op een bepaalde leeftijd is het tijd om op jezelf te gaan wonen. Wanneer dat precies is, hangt van jouw persoonlijke situatie af. Sommige jongeren gaan op hun 17^e op kamers, maar er zijn ook anderen die tot hun 30^e thuis blijven wonen tot ze zelf een huis kunnen huren of kopen. De gemiddelde leeftijd dat jongens op zichzelf gaan wonen is 22 jaar. Meiden zijn gemiddeld een jaartje jonger. Die gaan op hun 21^{ste} uit hun ouderlijke huis. Een goede vraag die je jezelf kunt stellen is, om te kijken wat het kost om op jezelf te wonen.

Dit zijn de kosten die je over het algemeen tegenkomt als je op jezelf gaat wonen. Het is moeilijk om precies aan te geven hoeveel de lasten bedragen, maar we kunnen wel een indicatie geven van wat je maandelijks moet kunnen betalen.

☉	Huur inclusief gas, water, elektriciteit en internet*	€ 400,-
☉	Gemeentelijke belastingen en heffingen	€ 20,-
☉	Zorgverzekering	€ 110,-
☉	Inboedel/aansprakelijkheidsverzekering	€ 20,-
☉	Telefoon	€ 30,-
☉	Boodschappen en persoonlijke verzorging	€ 160,-
☉	Kleding	€ 80,-
☉	Ontspanning, uitgaan, sport	€ 100,-

**Deze kosten kunnen bij de huurprijs inbegrepen zitten, maar zorg wel dat ze apart benoemd zijn in je huurcontract.*

Het bedrag dat je zou moeten reserveren voor deze vaste lasten is **€ 920,-**. Let er wel op dat dit echt een minimaal bedrag is dat je kwijt bent omdat je daarnaast nog andere kosten kan hebben. Studenten hebben bijvoorbeeld ook studiekosten, collegegeld en reiskosten. En vergeet onverwachte kosten niet, zoals een magnetron die het ineens begeeft.

[Meer over op jezelf wonen lees je in de handige brochure van het JIP: 'Get Started'. Je kunt deze downloaden vanaf de JIP-sites of gratis halen bij ons.](#)

Verzekeringen

Er zijn heel veel soorten verzekeringen en sommige zijn zelfs verplicht. Met de dekking van een verzekering kun je voorkomen dat je opeens een hoge of een onbetaalbare rekening

ontvangt voor medische kosten, brandschade of wanneer je per ongeluk je drankje morst over iemands laptop. Vaak heb je wel te maken met een bedrag voor 'eigen risico'. Dat betekent dat je het eerste gedeelte van de kosten zelf moet betalen. Zijn de kosten hoger dan het eigen risico, dan wordt het bedrag erboven vergoed door de verzekeraar. Voor elke verzekering geldt; lees altijd goed de polisvoorwaarden door. Hier staan namelijk alle regels van jouw verzekering op.

Zorgverzekering:

In Nederland is iedereen verplicht om een zorgverzekering te hebben. Tot je 18^e jaar kan je gratis bij je ouders worden ingeschreven, maar daarna is het de bedoeling dat je je eigen zorgverzekering neemt. Bij je zorgverzekering moet je erop letten dat je alleen de nodige dingen opneemt in je pakket. Er zijn ook studentenverzekeringen. Zo zorg je ervoor dat je je niet laat verzekeren voor bijvoorbeeld ouderdomskwaaltjes. Voor een zorgverzekering moet je rekenen op ongeveer € 110,- per maand. Vaak kom je wel in aanmerking voor zorgtoeslag waarmee je een groot deel van deze verzekering kunt betalen. Kijk daarvoor in Hoofdstuk 1 Inkomsten -> Toeslagen. Het bedrag van eigen risico is €375,- in 2015 en de verwachting is dat dit bedrag zal stijgen in 2016.

Inboedelverzekering:

Met een inboedelverzekering verzekert je alles wat in je huis staat tegen inbraak of brand. Hoe hoog je premie is hangt onder andere af van de waarde van je spullen. Het maakt namelijk verschil of je alleen maar tweedehands spullen hebt of dat je ook kostbare spullen hebt, zoals een televisie of laptop. Je verzekeringsmaatschappij kan voor je uitrekenen hoeveel je spullen ongeveer waard zijn. Op de websites van verzekeringsmaatschappijen zie je vaak direct of er eigen risico geldt.

Aansprakelijkheidsverzekering voor Particulieren (AVP):

Met een aansprakelijkheidsverzekering ben je verzekerd als je per ongeluk iets kapot maakt van een ander of iemand verwondt. Deze verzekering wordt ook wel Wettelijke Aansprakelijkheid (WA) genoemd. Deze verzekering is niet verplicht, maar wel aan te raden. Als je 18 jaar of ouder bent moet je in principe zelf een AVP afsluiten (soms is dat niet nodig als je uitwonend student bent of thuis woont en nog onder de AVP van je ouders valt). Op de websites van verzekeringsmaatschappijen zie je vaak direct of er eigen risico geldt.

Er zijn verschillende websites waarmee je verzekeringen kunt vergelijken voor jezelf. Zo kun je goed zoeken naar een verzekering die precies dekt wat jij nodig hebt en die betaalbaar is. Let er op dat je best voordelige deals kunt vinden maar dat dit geen 100% onafhankelijke websites zijn. Het is de moeite waard om eenzelfde soort verzekering op verschillende vergelijkingsites te bekijken. Zo bespaar je echt!

Eten en drinken

Als je boodschappen doet, let er dan op dat er veel prijsverschil zit in verschillende merken. De goedkope producten liggen vaak onder in de schappen, daardoor vallen ze minder op. De bekende, dure merken liggen meestal op ooghoogte. Daardoor vallen ze extra veel op. Kijk daarnaast ook altijd wat er in de aanbieding is of neem een product met extra korting omdat de houdbaarheidsdatum snel verloopt. Verder is buiten de deur eten bijna altijd duurder. Een broodje dat op school 2 euro kost, kan je thuis misschien wel voor 50 cent maken. Reken maar eens uit hoeveel dat scheelt als je elke dag op school een broodje haalt. Ga je ergens uit eten of haal je eten af, dan is het verschil nog groter.

Voor inwoners van Den Haag geeft gemeente Den Haag gratis een speciale workshop 'Goed voor weinig'. Je leert hoe je voor weinig geld lekker en gezond kunt eten.

Kijk op <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/loket/zorg-en-financiele-hulp/to/Workshop-Goed-voor-weinig.htm>

Kleding

De meeste kinderen krijgen op een bepaalde leeftijd kleedgeld. Net als zakgeld, kun je dan zelf bepalen wanneer je het uitgeeft en je leert hoe je moet sparen voor een grotere uitgave die je later moet maken, bijvoorbeeld voor een winterjas. Wil je voordelig leuke kleding kopen? Let dan op de uitverkoop. Kledingwinkels houden een paar keer per jaar uitverkoop. Je kunt dan diezelfde kleding kopen als normaal, maar dan een stuk goedkoper. Het enige wat je nodig hebt, is geduld door te wachten tot de uitverkoop. Ga je iets kopen, bezoek dan ook meerdere winkels. Er kan een groot prijsverschil zitten in de verschillende winkels. Ook kun je tegenwoordig terecht bij hippe tweedehandswinkels met goede kwaliteit kleding.

Mobiele telefoon

Vanaf je 18^e kun je zelf een abonnement afsluiten. Maar telefoonproviders zijn ook de bekendste schuldeisers bij jongeren. Waar je dus wel aan moet denken, is hoe je zoveel mogelijk kosten kunt besparen met je telefoon. Er zijn verschillende abonnementen waaruit je kunt kiezen en het één is voordeliger dan het ander.

- Neem je een abonnement + nieuwe telefoon, dan betaal je naast je maandelijkse bundel ook je telefoon af.
- Je kunt ook een abonnement nemen waarbij je voor het bellen/smsen betaalt en verder alleen wifi gebruikt. Hiermee bespaar je al snel één of twee tientjes per maand.
- Wil je meer grip op je belkosten hebben? Neem dan een prepaid telefoon. Je koopt dan telkens een aantal belminuten in. Als die op zijn, kan je niet meer bellen tot je nieuw beltegoed hebt gekocht. Dit is een stuk duurder per minuut dan bijvoorbeeld een sim-only abonnement, maar je hebt wel een beter overzicht van de kosten.

Let er wel op als je een abonnement neemt, dat je niet trapt in mooie verkoopstunts. Vaak ziet een aanbieding er aantrekkelijk uit, bijvoorbeeld 'De eerste 6 maanden voor €10,- onbeperkt internet'. Dit lijkt aantrekkelijk, maar lees goed wat er nog meer staat. In de kleine lettertjes staat bijvoorbeeld dat dit bedrag alleen geldt bij een abonnement van 2 jaar, dus de overige 18 maanden betaal je ineens de volle pond voor internet.

Om verschillende telefoonproviders met elkaar te vergelijken, kan je het best een kijkje op vergelijkingswebsites voor telefoonabonnementen. Daarnaast ben je op webshops vaak goedkoper uit voor hetzelfde mobieltje/abonnement dan in de winkel.

Online shoppen

Tegenwoordig kun je vrijwel alles online kopen. Van schoenen, boeken tot aan vliegvakanties. Erg handig maar ook tricky! Bij veel webwinkels kun je namelijk betalen in termijnen. Dit betekent dat je het bedrag opsplijt in kleine stukjes waarvan je elke maand iets moet afbetalen. De bedrijven die dit aanbieden, doen dit niet zomaar. Je betaalt namelijk flink aan extra kosten voor deze service. Zo kun je er soms voor kiezen om iets van € 100,- te betalen in tien termijnen van € 14,-. Dat klinkt aantrekkelijk. In plaats van in één keer die € 100,- op te hoesten, kun je het verdelen over 10 maanden. Maar let op! Je betaalt uiteindelijk 10 keer €14,- = € 140,-. Dat is dus € 40,- extra. Je kunt dus beter even doorsparen tot je die € 100,- hebt. Dan weet je ook zeker dat het helemaal van jou is, zonder dat je nog maanden moet doorbetalen. Daarnaast bestaat ook het gevaar dat je na een aantal maanden geen geld meer hebt, terwijl je nog een termijn moet betalen. De kosten hiervan kunnen heel hoog uitlopen. Meer hierover lees je in Hoofdstuk 5 Schulden.

3. Wat je écht moet weten!

Lenen

Misschien heb je een keer geen geld en wil je toch iets kopen. In zo'n geval zou je kunnen lenen. Bij lenen krijg je in één keer een bedrag uitbetaald, dat je daarna in stukjes (termijnen) moet terugbetalen. Als je leent bij een bedrijf of bank, moet je altijd rente betalen. Rente is een prijs die je betaalt voor het huren van het geld. Je krijgt die lening namelijk niet voor niets, de bank wil hier ook iets aan verdienen. Vraag jezelf dus altijd af, of het wel noodzakelijk is om te lenen. Lenen mag namelijk geen reden zijn omdat je iets eigenlijk niet kunt betalen. Bedenk ook of het je wel gaat lukken om elke maand een bedrag af te lossen. Als dit niet lukt, kan het namelijk heel duur worden.

Je kunt bijvoorbeeld een vakantie op afbetaling kopen. Dan betaal je in twee termijnen terug. Het eerste gedeelte betaal je direct en het tweede gedeelte misschien pas over een jaar. Dat is dan al nadat je op vakantie geweest bent. Je bent dat bruine kleurtje dan allang weer kwijt en je hebt alweer zin in de volgende vakantie, terwijl je de laatste vakantie nog aan het terugbetalen bent. Dat klinkt niet echt aantrekkelijk toch?

Er zijn een aantal verschillende soorten leningen. Om een lening af te sluiten moet je wel 18 jaar of ouder zijn. Hieronder zie je de verschillende mogelijkheden.

Een doorlopend krediet:

Hierbij mag je steeds geld lenen, tot aan een maximaal bedrag. Dat heet de kredietlimiet. Je hoeft niet het maximale bedrag op te nemen, het is ook mogelijk om minder op te nemen. Je betaalt elke maand een vast bedrag aan aflossing en rente voor het bedrag dat je geleend hebt. Het nadeel is dat de rente niet vaststaat, maar elke keer kan veranderen. Het kan dus zijn dat je het ene jaar meer betaalt dan het andere jaar.

Een persoonlijke lening:

Je leent dan een van tevoren vastgesteld bedrag. Bij het afsluiten van deze lening staan de hoogte van de rente en de tijd dat je afbetaalt vast.

Huurkoop:

Dat is wanneer je een product koopt en je het betaalt in termijnen. Bijvoorbeeld wanneer je een scooter koopt en de leverancier in een contract met je afsprekt dat je pas de volledige eigenaar van de scooter wordt na de gehele aflossing van de lening.

Rekenvoorbeeld:

Je koopt een scooter van € 1.000, - op afbetaling met een rente van 15%. Maandelijks moet je € 20,- aan aflossing en rente betalen. Dit moet je iets langer dan 6 jaar doen, oftewel 76 maanden. Uiteindelijk kost het je € 1.535,35. Je betaalt dus € 513,35 extra.

Rood staan:

Rood staan is eigenlijk een soort lenen. Je spreekt met de bank af dat je tot een bepaald bedrag in het rood (negatief) mag staan. Je rekeningen worden betaald en je kunt tot dat bedrag gewoon pinnen. Je betaalt wel rente over het bedrag dat je rood staat. Het lijkt heel handig, maar wees ook hier voorzichtig mee, want het is soms lastig je tekort weer aan te vullen. Als je in het rood blijft staan, kost je dat ook gewoon rente. Banken hebben vaak bepaalde voorwaarden om rood te kunnen staan, bijvoorbeeld dat je iedere maand een

bepaald bedrag gestort moet krijgen op je rekening en dat je iedere maand minstens één dag positief staat. Neem contact op met jouw bank voor meer informatie.

Lenen bij vrienden/familie:

Dit is vaak een oplossing voor kleine bedragen. Houd er wel rekening mee dat het heel verleidelijk is om bij bekenden geld te lenen. Maak hier goede afspraken over. Wanneer betaal je terug en als je dat doet in termijnen, hoeveel betaal je dan per termijn terug?

Sparen

Als je van plan bent om een grote aankoop te doen, is het handig om te sparen. Dit klinkt heel logisch, toch blijkt het soms lastiger dan dat het lijkt. Een goede manier om te sparen, is om elke week of maand een klein bedrag opzij te zetten. Als je bijvoorbeeld elke week € 5,- opzij zet, dan heb je aan het einde van het jaar € 260,- gespaard. Hiervan kan je dan iets leuks kopen. Je kunt het geld thuis bewaren, maar dan is de kans groot dat je het in een gekke bui kan uitgeven. Het kan je daarom helpen om het spaargeld op je rekening te storten. Dit kun je doen op je gewone bankrekening of op een spaarrekening. Hoe langer je het geld laat staan, des te meer rente je op jouw geld ontvangt. Voor informatie over de voorwaarden kun je contact opnemen met je bank.

[Je hoeft niet perse te sparen bij de bank waar je ook je betaalrekening hebt. Vergelijk de spaarrentes van verschillende banken op internet.](#)

Uitverkoop en korting pakken

Wil je echt geld besparen, dan moet je slim winkelen. Of je nou nieuwe schoenen gaat kopen of een ontbijtje wilt scoren, voordelig winkelen kan altijd. Ga je naar de supermarkt voor verse boodschappen, let er dan op dat er aan het eind van de dag veel artikelen worden afgeprijsd. De houdbaarheidsdatum is dan nog niet verstreken, maar binnen een dag of een aantal dagen zal dit wel het geval zijn. Kledingwinkels hebben ook een aantal keer per jaar uitverkoop. Dit is vaak aan het einde van een seizoen. Wees daarom goed voorbereid. Wil je bijvoorbeeld een winterjas voor volgend jaar, koop deze dan alvast in de uitverkoop.

Naast de uitverkoop zijn er ook kortingspassen voor mensen met een minimuminkomen. Hiermee krijg je korting op leuke dingen doen en soms gratis toegang tot activiteiten. In Den Haag is er de Ooievaarspas (ook voor mbo-studenten) en in Zoetermeer is er de Zoetermeerpas. Informatie hierover staat op de website van jouw gemeente.

Voor jongeren is er speciaal de CJP-pas, dit wordt ook wel het Cultureel Jongeren Paspoort genoemd. Het is een kortingskaart voor iedereen tot de leeftijd van 30 jaar. Je krijgt korting op bijvoorbeeld een bezoek aan het theater, de bioscoop of in de bibliotheek. De pas kost € 15,- per jaar en als je op het voortgezet onderwijs zit, is de pas zelfs helemaal gratis.

Jonge ouders

Ben of word jij binnenkort vader of moeder met een klein inkomen? Dan kun je in aanmerking komen voor bepaalde toeslagen of regelingen zodat je maandelijks iets meer geld kunt besteden aan de verzorging en opvoeding van jouw kinderen. Voorbeelden zijn kinderopvangtoeslag, kindgebonden budget en toeslagen voor moeders die studeren. Bekijk op www.kindregeling.nl en www.studiemetkind.nl voor welke toeslagen en/of regelingen jij in aanmerking kunt komen. Voor ouders met een hele smalle beurs zijn er ook regelingen voor babyuitzet pakketten e.d. Bij het JIP kun je hierover meer informatie krijgen.

4. Administratie

Problemen met je bankpas of bankrekening

Als je je pas en pincode uitleent aan iemand kun je onbedoeld meewerken aan pinpasfraude. Op deze manier kunnen criminelen je bankrekening gebruiken om gestolen geld weg te sluisen. Geld dat ze van een andere rekening hebben gestolen, storten ze op jouw rekening. Dan halen ze het geld eraf met jouw pinpas. Als geldezel ben je medeplichtig en word je slachtoffer. Jij moet namelijk al het gestolen geld terugbetalen en je rekening kan voor langere tijd geblokkeerd zijn op last van de politie. Lees meer op www.pasopjepas.nl.

Ook als je merkt dat er iets met jouw bankrekening of pinpas aan de hand is (bijv. skimming), moet je direct contact opnemen met je bank om de pinpas te laten blokkeren. Dit kan ook als je per ongeluk je bankpas ergens verloren bent. Zet daarom altijd het telefoonnummer van jouw bank in je telefoon.

Post ontvangen en ordenen

Hoe ouder je wordt, des te meer post je ontvangt. Gaat het om een persoonlijke brief (bijvoorbeeld van de Belastingdienst, de bank of DUO), dan is het belangrijk om deze gelijk goed door te lezen. Gaat het om een betaling, zorg dan dat je zo snel mogelijk het bedrag betaald hebt. Let daarbij altijd op de uiterlijke betaaldatum. Bewaar belangrijke post altijd. Je weet namelijk nooit wanneer je iets weer nodig hebt. Koop bijvoorbeeld een map/organizer en bewaar hierin alle belangrijke stukken. Je kunt ze het beste ordenen op thema door gebruik te maken van tabbladen. Er is dan bijvoorbeeld een tabblad met: schoolzaken, loonstrookjes, belasting, papieren die bij je huur horen, verzekering, enzovoorts. Als je dan iets wilt opzoeken, kun je er direct erbij.

Hulp nodig bij administratie en budgetteren? Kijk eens op www.weetwatjebesteed.nl en www.denhaag.nl onder Werk en Geld. Uit Zoetermeer? Doe de online training 'Administratie en budgetteren' op www.kwadraad.nl

Budgetberekening

Wil je weten hoeveel je per maand ontvangt en uitgeeft? Maak dan eens een budgetberekening. Hierdoor krijg je een duidelijk beeld waar al je geld heen gaat en je ziet of je niet te veel uitgeeft in vergelijking met je inkomsten. Gebruik bijvoorbeeld Excel en maak kolommen: 'Inkomsten' en 'Uitgaven'. Vul alles in om te zien of je overhoudt of tekort komt aan het einde van de maand.

Jonger dan 18 jaar? Kijk op www.nibud.nl/scholieren om te zien wat leeftijdsgenoten aan inkomsten en uitgaven hebben en maak jouw eigen berekening.

In de berekening zet je per maand wat je ontvangt. Wees hier heel precies in. Deze kosten kunnen bestaan uit: je zakgeld, loon, huurtoeslag, studiefinanciering, enzovoorts. Bij je uitgaven zet je bijvoorbeeld: schoolgeld, uitgaan, kleding, belkosten, huur, benzine en ga zo maar door. Houd er rekening mee dat sommige uitgaven of inkomsten niet per maand, maar per week of per kwartaal zijn. Bijvoorbeeld je lidmaatschap van de sportclub. Als dit € 100,- per half jaar is, moet je het omrekenen per maand. Dat wordt dan € 100,- gedeeld door 6 maanden = € 16,67 per maand. Je weet dus dat je elke maand € 16,67 opzij moet zetten om elk halfjaar te kunnen betalen. Het maken van een budgetberekening is niet lastig en geeft je veel inzicht in je geldzaken.

Budgetcoach

Een andere manier om goed met geld om te leren gaan, financiële problemen te voorkomen en op te lossen is om een 'budgetcoach' in te schakelen. Een budgetcoach geeft meestal in een traject van een aantal bijeenkomsten inzicht in je financiën. Voor deze hulp moet je wel een inkomen hebben, maar soms kun je ook terecht met alleen studiefinanciering als 'inkomen'. Voor de hulp worden kosten in rekening gebracht, maar vraag altijd of er een studentenkorting mogelijk is.

Een erkende budgetcoach bij jou in de buurt kun je bijvoorbeeld vinden op www.mijnbudgetcoach.nl.

5. Schulden

Wat zijn schulden

Schulden maak je heel makkelijk. Er van afkomen is alleen een stuk moeilijker. Een schuld is het bedrag dat je nog verschuldigd bent aan een ander. Dit kan een euro zijn van je vrienden die je geleend hebt, maar ook een telefoonabonnement waarbij je elke maand een bedrag moet betalen voor de telefoon die je erbij hebt gekregen. Er zijn ook grotere schulden, bijvoorbeeld de huur die je nog moet betalen. Hoe vaker je schulden maakt, des te lastiger het wordt om eruit te komen. Al je andere maandelijkse kosten lopen namelijk ook gewoon door. De schulden komen daar dus bovenop als extra kosten. Daarom is het verstandig om zo min mogelijk schulden te maken en als je schulden hebt, deze zo snel mogelijk af te lossen. Op www.zelfjeschuldenregelen.nl vind je informatie en tips om zelf aan de slag te gaan met jouw schulden.

Vind je het toch moeilijk om met geld om te gaan? Dan kun je bij het JIP terecht voor al jouw vragen en problemen rondom geld. Wij beantwoorden graag je vragen en denken met je mee over oplossingen.

Minderjarig

Als je nog geen 18 jaar of ouder bent, ben je minderjarig. Ook als je minderjarig bent, kun je schulden maken. Er zijn verschillende oorzaken van de schulden die je kunt maken.

Schulden uit schade: Je kunt schulden krijgen doordat je iemand anders schade toebrengt. Bijvoorbeeld als je bij de burens een voetbal door de ruit trapt. Als je een andere persoon schade toebrengt dan ben je daar zelf verantwoordelijk voor vanaf je 16^e.

Handelingsonbekwaam: Als minderjarige ben je volgens de wet handelingsonbekwaam. Je mag zonder de toestemming van je ouders geen overeenkomsten sluiten. Met een overeenkomst wordt een aankoop bedoeld. Als je toch iets koopt, dan kan de aankoop ongedaan gemaakt worden. Dit geldt alleen voor grote aankopen zoals een laptop of scooter. Je ouders kunnen de aankoop ongedaan maken waardoor de verkoper zijn spullen terugkrijgt en jij je geld.

Gevolgen van niet op tijd betalen

Als je ergens een rekening van krijgt, is het belangrijk deze op tijd te betalen. Doe je dit niet, dan zal diegene aan wie jij moet betalen een brief sturen met een herinnering. Raak niet in de verleiding om deze brief weg te gooien en te doen alsof je niks hebt ontvangen. Je bent hier namelijk zelf verantwoordelijk voor en het gevolg is dat je nog meer in de schulden komt. Onderneem dus meteen actie. Lukt dit niet, schakel dan de hulp in van iemand die jou kan helpen.

Herinneringen van de schuldeiser: Je moet hierbij zelf opdraaien voor de administratiekosten die het bedrijf maakt. Doe je niks met de brief die je hebt gekregen, dan volgt er soms nog een herinnering met daarin het bedrag dat al open stond plus alle extra administratiekosten.

Incassobureau: Heb je na een aantal herinneringen nog steeds niet betaald, dan schakelt de schuldeiser een incassobureau in. Dit is een bedrijf dat voor andere bedrijven schulden en andere openstaande rekeningen incasseert (het geld loskrijgt). Het incassobureau stuurt een brief, ook wel de aanmaning genoemd. In deze brief staat een uiterlijke betaaldatum. Ook hierbij worden er direct administratiekosten voor jou in rekening gebracht, alleen zijn die dit

keer een stuk hoger. Het kan zelfs zijn dat het bedrag daardoor al verdubbeld is. Dit proces kan zich soms 2 of 3 keer herhalen. Zo kan een product van € 50,- opeens een rekening worden van € 225,-. Betaal je deze rekening niet, dan stapt het incassobureau naar de rechter. Deze kan dan een gerechtsdeurwaarder aanwijzen om de zaak over te nemen.

Gerechtsdeurwaarder: De gerechtsdeurwaarder kan beslag leggen op je spullen, je woning (laten) ontruimen of beslag leggen op je inkomen tot maximaal 90% van de bijstandsnorm. Voor de kosten die hierbij gemaakt worden moet je ook betalen.

Schulden aanpakken

Vanaf het moment dat je 18 jaar bent, ben je geheel verantwoordelijk voor je eigen geldzaken. Dit betekent dat je de schulden die je maakt zelf moet oplossen. Hiervoor zijn een aantal mogelijkheden. Je moet altijd zelf een volledige inzet tonen om de schulden eventueel op te lossen en een vast inkomen (werk of uitkering) hebben op minimaal bijstandsniveau. Alle instanties die jou kunnen helpen met het oplossen van de schulden zijn er slechts om jou te ondersteunen. Hou je daarom goed aan de afspraken die je maakt.

Ben je minimaal 18 jaar, dan kun je gratis naar de afdeling Schuldhulpverlening binnen jouw gemeente. Je komt alleen in aanmerking voor deze hulp als je inkomen hebt uit werk of uitkering. In sommige gevallen kun je ook terecht als je studiefinanciering hebt, maar dan moet je wel voldoende inkomen uit een bijbaantje hebben. Schuldhulpverlening biedt informatie en advies, budgetbeheer en je kunt cursussen volgen waarin je leert met je geld om te gaan.

Financiële hulp en regelingen in Den Haag:

<http://www.denhaag.nl/home/bewoners/werk-zorg-en-welzijn/inkomen-op-orde.htm>

Financiële hulp en regelingen in Zoetermeer:

http://www.zoetermeer.nl/inwoners/producten-a-z_45918/product/hulp-bij-schulden_173.html

JIP Zoetermeer heeft een "Je geld en je toekomst" spreekuur voor jongeren. Heb jij hulp nodig omdat je in de schulden zit of dreigt te raken, maak dan een afspraak voor dit spreekuur. Op www.jipzoetermeer.nl vind je meer informatie.

Budgetbeheer: Als je heel moeilijk met geld kunt omgaan en het lukt je niet om uit de schulden te blijven, dan kun je kiezen voor Budgetbeheer. Dat betekent dat je jouw inkomsten "afgeeft" aan een organisatie (bijvoorbeeld de gemeentelijke schuldhulpverlening), die hiervan jouw schulden en je vaste lasten betaalt. Je krijgt van de gemeente iedere week - of maand - zakgeld (dit is natuurlijk je eigen geld) waarvan je de boodschappen kunt doen. Meestal geven ze je steeds meer geld terug, zodat je steeds meer dingen zelf moet betalen. Op deze manier leer je goed met je geld omgaan. Sommige organisaties brengen hiervoor kosten in rekening, je moet ze dus betalen voor het budgetbeheer.

Schuldbemiddeling: Als je zelf je geld wilt blijven beheren, maar het lukt je niet goed om toch uit de schulden te blijven, dan kun je kiezen voor Schuldbemiddeling. Je gaat dan samen met iemand kijken naar je inkomsten, uitgaven en schulden. Je maakt dan samen een plan hoe je de schulden gaat oplossen. De bemiddelaar kan dan ook contact opnemen met de schuldeisers om ze te vragen of ze aan jullie plan willen meewerken.

Schuldsanering: Bij een schuldsanering vraag je de schuldeisers om een afspraak met je te maken over het afbetalen van je schulden. Je moet dan proberen zo min mogelijk uit te geven en meer inkomsten te krijgen. Je moet je inkomsten verplicht laten beheren door bijvoorbeeld de gemeentelijke schuldhulpverlening. Dit lijkt op budgetbeheer; je krijgt dan elke maand een bedrag om van te leven. Er is een minnelijke en een wettelijke schuldregeling. Deze schuldregelingen worden bij onderstaande kopjes toegelicht.

Minnelijke schuldregeling: Dit betekent dat alle schuldeisers vrijwillig mee willen helpen bij het afbetalen van je schulden. Je zult de schulden nog steeds moeten betalen, maar je mag hier veel langer over doen. Je moet dan 3 jaar lang een vast bedrag betalen. Het bedrag dat je over mag houden om van te leven wordt bepaald door een bewindvoerder.

Wettelijke schuldregeling: Als je schuldeisers niet willen meewerken aan een minnelijke schuldregeling kan de rechter bepalen dat je recht hebt op een wettelijke schuldregeling. De rechter gaat eerst kijken of je er wel alles aan gedaan hebt om van je schulden af te komen. Als dat zo is dan moeten de schuldeisers verplicht meewerken. Je mag ook dan 3 jaar en soms 5 jaar doen over het afbetalen van je schuld.

Het BKR en Preventel

In Nederland worden alle leningen die je bij de bank of in een winkel afsluit, geregistreerd bij het Bureau Krediet Registratie (BKR). Deze registratie is er om ervoor te zorgen dat je niet bij allemaal verschillende banken leningen kunt opnemen. Als je dus bij de ene bank een schuld hebt staan, zal de andere bank je geen nieuwe lening geven. Bij een betalingsachterstand van 2 maanden wordt er een melding gedaan bij het BKR. Meldingen blijven 5 jaar lang staan. Op de website van het Nibud staat een duidelijke uitleg over de werkwijze van het BKR: <http://www.nibud.nl/omgaan-met-geld/schulden/bureau-krediet-registratie.html>.

Zo ook bij het afsluiten van een telefoonabonnement; de meeste providers checken eerst in Preventel of je geen 'wanbetaler' bent. Heb je nog openstaande rekeningen staan bij andere providers, dan kun je geen nieuw abonnement afsluiten. Je kunt je registratie in Preventel verwijderen door al je rekeningen alsnog te betalen. Meer informatie op www.preventel.nl.

6. Belangrijke adressen en websites

Financiële hulp

Gemeente Den Haag, Klantenservice Sociale Zaken en Werkgelegenheid

(Uitkering, schuldhulpverlening en Gemeentelijke Kredietbank)

Tel. 070 – 353 75 00

www.denhaag.nl

JIP Zoetermeer, spreekuur Je geld en je toekomst

(Informatie en advies voor jongeren bij schulden en het voorkomen hiervan)

Stadhuisplein 4

2711 EC Zoetermeer

Tel. 079 – 3310055

www.ijpzoetermeer.nl

Gemeente Zoetermeer

(Hulp bij financiële regelingen, tegemoetkomingen en schulden)

Stadhuisplein 1

Tel. 14 079

www.zoetermeer.nl

Kwadraad, Online hulp bij post en administratie (Zoetermeer)

(Informatie en online hulp bij het oplossen van je schulden, ook voor studenten)

Tel. 0900 – 120 21 50

www.kwadraad.nl

De Formulieren Brigade Zoetermeer

(Hulp bij formulieren, bezwaarschriften en sociale voorzieningen)

Croesinckplein 24, Zoetermeer

Tel. 079- 320 03 77

Stichting Mensen in de Minima (Zoetermeer)

(Hulp bij formulieren, bezwaarschriften en sociale voorzieningen)

Spreekuren in Meerzicht en Oosterheem

www.stichtingmim.nl

Humanitas Thuisadministratie (Zoetermeer)

Croesinckplein 24-26

2722 EA Zoetermeer

Tel. 079 – 323 88 33

www.humanitaszoetermeer.nl

Schuldhulpmaatje (Landelijk)

Praktische hulp van een deskundige vrijwilliger bij het aanpakken van jouw schulden.

www.uitdeschulden.nl

Uitdemin.nl

(Chatten met een vrijwilliger van Humanitas over alle geldzaken en –problemen)

www.uitdemin.nl

Juridische ondersteuning

Het Juridisch Loket

Herengracht 7, Den Haag
Tel. 0900 – 8020
www.juridischloket.nl

Instituut Sociale Raadslieden (ISR) Den Haag

Spreekuren op stadsdeelkantoren
Tel. 070 – 353 75 00

Stichting Rechtswinkel Zoetermeer

(Hulp bij juridische vragen)
Zuidwaarts 1 (locatie van het VIP)
2711 HA Zoetermeer
www.rechtswinkelzoetermeer.nl

Iedere vrijdagavond van 19.30 tot 21.00 uur heeft de rechtswinkel een inloopsprekuur

Kinder- en Jongerenrechtswinkel (regionaal)

(Hulp bij bijvoorbeeld bezwaarschriften, alimentatie, ontslag)
Scheveningseweg 56, Den Haag
Tel. 070 – 346 63 25
Spreekuur elke woensdag van 14.00 tot 17.00 uur
Vanaf september 2015 ook spreekuur op maandagen tussen 14-17 uur bij JIP Den Haag.
www.kinderrechtswinkeldenhaag.nl

Werk & Inkomen

Servicekantoor DUO

(Studiefinanciering en tegemoetkoming)
Wilhelminakade 131a
3072 AP Rotterdam.
Tel. 050 – 5997755
www.duo.nl

(Het JIP heeft een directe telefoonlijn met DUO. Je hebt dan sneller een antwoord op je vraag dan dat je zelf belt naar het kantoor in Groningen of het servicekantoor in Rotterdam bezoekt. Je moet dan wel langskomen bij het JIP).

Belastingdienst Haaglanden

(Voor o.a. het aanvragen van toeslagen)
Prinses Beatrixlaan 512, Den Haag
Tel. 0800 – 0543
www.belastingdienst.nl
www.toeslagen.nl

Werkplein website

(Inschrijven als werkzoekende en aanvraag ww- en wwb uitkering. Kom je uit Den Haag, dan word je voor een wwb-uitkering doorgeleidt naar een aanvraag op www.denhaag.nl)
www.werk.nl

Werkplein Jongeren Den Haag

(Hulp bij werk, inkomen en studie)

Gemeente Den Haag, Klantenservice Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Tel. 070 – 353 75 00

www.denhaag.nl/home/bewoners/werk-zorg-en-welzijn/to/Werkloos-en-jonger-dan-27-jaar.htm

Werkplein & Jongerenloket Zoetermeer

(Hulp bij werk, inkomen en studie)

Zuidwaarts 9

2711 HA Zoetermeer

Tel. 14079

www.zoetermeer.nl

7. Bijna 18 en dan? Checklist

Vanaf je 18e moet je zelf geldzaken regelen: je bent financieel zelf verantwoordelijk. Dat betekent dat je opeens allerlei mogelijkheden hebt maar daar tegenover ook plichten. Je mag een huurcontract ondertekenen maar je moet ook de huur betalen. Je mag een lening afsluiten maar je moet ook de rente terugbetalen. Bereid jezelf goed voor, gebruik deze checklist:

➔ Administratie

Koop een goede multomap met insteekhoesjes om je administratie in te bewaren. Je zal allerlei post ontvangen zoals van DUO, Belastingdienst, zorgverzekeraar, werkgever e.d. Deze post mag je niet zomaar weggooien omdat er altijd naar gevraagd kan worden.

➔ DigiD

Met een DigiD code kun je een digitale handtekening plaatsen onder bijvoorbeeld jouw aanvraag voor studiefinanciering of om een afspraak voor een nieuw paspoort te maken met de gemeente. Je vraagt een DigiD gratis aan op www.digid.nl.

➔ Zorgverzekering

Zodra je 18 jaar bent, moet je een eigen zorgverzekering hebben. Voor die tijd ben je gratis verzekerd bij je ouders. Ga je niet zelf op zoek naar een passende zorgverzekering, dan neem je automatische de (misschien wel hele dure) verzekering van je ouders over. Je kunt een paar maanden voordat je 18 wordt, al een zorgverzekering aanvragen. Je kunt het beste verzekeringen vergelijken zodat je niet teveel betaalt en niet voor onnodige kosten verzekerd bent.

➔ Zorgtoeslag

Zorgtoeslag is een maandelijkse bijdrage van de Belastingdienst, die jij kunt aanvragen om een deel van jouw zorgverzekering mee te betalen. Je moet de toeslag wel zelf aanvragen, dit kan vanaf de dag dat je zorgverzekering ingaat. Ga met je DigiD naar www.toeslagen.nl.

➔ Tegemoetkoming scholieren of studiefinanciering

Ben je straks 18 jaar en volg je nog voortgezet onderwijs? Dan kun je een maandelijkse tegemoetkoming ontvangen van DUO voor jouw studiekosten. Ga je studeren aan het mbo, hbo of wo? Dan kun je studiefinanciering aanvragen. Dit doe je digitaal op www.duo.nl.

➔ Inschrijven Woonnet-Haaglanden

Misschien ben je er nu nog niet mee bezig maar het huisje-boompje-feestje gevoel komt vroeg of later! Omdat je voor een huurwoning al gauw drie jaar moet wachten voordat je er in aanmerking voor komt, kun je je liever nu al inschrijven en inschrijfduur gaan opbouwen. Je kunt je inschrijven op www.woonnet-haaglanden.nl en dit kost €10,- per jaar.

Samen nemen we alles door en helpen we je met het aanvragen. Zit je in een hele bijzondere situatie omdat je bijvoorbeeld jong moeder bent, dan kun je ook bij het JIP terecht voor informatie en advies over jouw financiële situatie.

Verder kun je nadenken over het zoeken van een (nieuw) baantje omdat je nu in principe al het werk mag doen dat jou leuk lijkt, het openen van een spaarrekening en het afsluiten van een uitvaartverzekering.